

המכון
לחירות ואחריות

בית ספר לאודר
למשל, דיפלומטיה
ואסטרטגיה

אוניברסיטת
רייכמן

מה השינוי בממשלת השינוי?

פאנל מומחים וחברי כנסת בנושא הממשלה החדשה

ביום רביעי, 30 ביוני 2021, קיים המכון לחירות ואחריות מפגש בנושא הממשלה החדשה בהשתתפות חוקרים וחברי כנסת ובהנחיית ד"ר חיים וייצמן מבית ספר לאודר לממשל במרכז הבינתחומי. במפגש דנו בשאלה מה השינוי בממשלת השינוי. האם מדובר בשינוי פרסונלי בלבד? האם ניתן לזהות שינוי בעבודת הממשלה? בתפקוד הכנסת? וכיצד הקואליציה החדשה שנוצרה עם הכללים הייחודיים לה משפיעה על מבנה המשטר הישראלי? על פי חברי הפאנל נראה שאכן מדובר בשינוי, אבל מידת השינוי תבחן בעמידה באתגרים הגדולים העומדים לפתחה של הממשלה בחודשים הקרובים.

ד"ר אמנון כורי, ראש המכון לחירות ואחריות, הציג נתונים המראים כי הרכב הקואליציה והממשלה מראה על שינוי לעומת ממשלות קודמות – השינוי מתבטא בתשומת לב רבה יותר למדיניות (ולא רק יחסי כוחות וכללי משחק פוליטי בין חברי הקואליציה), תשומת לב למגוון גדול יותר של נושאים ובכלל זה גם לנושאים שנזנחו בעבר כמו חינוך, סביבה, אנרגיה ותחבורה.

ד"ר אילנה שפייזמן, מרצה במחלקה למדעי המדינה באוניברסיטת בר אילן, התייחסה לעבודת הממשלה החדשה. ד"ר שפייזמן בירכה על העברת תקנון לעבודת הממשלה, על חידוש ישיבות הממשלה ועל הסדרת התנהלות הממשלה. בנוסף ציינה כי נראה שהממשלה חוזרת לעבוד בצורה קולקטיבית תוך מעורבות חברי הממשלה בתהליכי קבלת ההחלטות.

ד"ר מעוז רוזנטל, מרצה בכיר בבית ספר לאודר לממשל במרכז הבינתחומי, הצביע על העובדה שהממשלה הנוכחית מהווה מעין חזרה לפוליטיקה של מפלגות ודיבר על הפרדוקס שבנימין נתניהו – האיש שדחף יותר מכולם לפוליטיקה פרסונלית – הביא, בסופו של דבר, לחזרת הפוליטיקה המפלגתית. משום שבכנסת ה-24 יש כמות מפלגות אפקטיבית שלא ראינו כמותה מאז שנות הבחירה הישירה הדבר הוביל ליצירת קואליציה בין-גושית שיכול שתתקשה לפעול במשותף בנושאים בעלי מטען אידיאולוגי מורכב.

חברת הכנסת מירב בן ארי (יש עתיד) התייחסה לשינויים הללו וציינה שהממשלה החדשה והקואליציה מייצרים שינוי גדול בסדרי קבלת החלטות: ממערכת שהייתה מרוכזת כל כולה בידי אדם אחד, למערכת שפועלת בתיאום ושיתוף למרות ההבדלים האידיאולוגיים הגדולים בין השותפים. הקואליציה והממשלה החדשה באו לעבוד והן כבר מקדמות נושאים שונים שנזנחו זמן רב.

חבר הכנסת משה ארבל (ש"ס) התייחס לטענות השינוי. לטענתו, רבות מההחלטות של הממשלה הנוכחית משכפלות, למעשה, החלטות של הממשלה הקודמת – החלטות להן התנגדו חבריה כאשר היו באופוזיציה. לדבריו, המבחן האמיתי של הקואליציה החדשה יגיע כאשר יהיה על חבריה לקבל החלטות בנושאים השנויים במחלוקת אידיאולוגית בתוך הקואליציה, כמו, למשל, חוק האזרחות.